

Archeologienota

Sint-Truiden, Bevingen-Centrum

DOSSIER 2017F281

Programma van Maatregelen

Bouwen & Milieu nv

Erkend als Bodemsaneringsdeskundige type 2 (Ovam-Vlaanderen)

Erkend als expert in de Bodemverontreiniging (Leefmilieu Brussel)

*Hasseltsesteenweg 2
B-3800 Sint-Truiden (BE)*

*In samenwerking met erkend archeoloog Rik van de Konijnenburg (Haast bvba)
expert in Historisch en Archeologisch onderzoek, Studies en Toegepast onderzoek*

Dossiernr. : 2017F281
wettelijk depot: D/2017/14.148/16

Coverfoto: het terrein gesitueerd op de luchtfoto uit 2016 (bron: www.geopunt.be)

Auteur: Anne De Loof, archeoloog

Autorisatie: Rik van de Konijnenburg, erkend archeoloog 2015/00041

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.
Wettelijk depot: D/2017/14.148/16

Programma van maatregelen	
1. Beschrijvend gedeelte	4
2. Aanleiding van het vooronderzoek	6
3. Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem	11
4. Vraagstelling en Onderzoeksdoelen	13
5. Onderzoekstrategie en -methode	13
6. Onderzoekstechnieken	13
7. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk	13
8. Lijst met afbeeldingen	14
9. Bibliografie	14

1. Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

1.1.1 Projectcode: 2017F281

1.1.2 Nummer wettelijk depot: D/2017/14.148/16

1.1.3 Naam en erkenningsnummer autoriserend archeoloog: Rik van de Konijnenburg,
OE/ERK/Archeoloog/2015/00041, Grauwe Torenwal 6/00/1 – 3960 Bree

1.1.4 Naam en adres van de opdrachtgever: Mac Projectontwikkeling NV, Refugiestraat 23, 3290
Diest

1.1.5 Locatiegegevens:

1.1.5.1 Provincie: Limburg

1.1.5.2 Gemeente: Sint-Truiden

1.1.5.3 Deelgemeente: Bevingen

1.1.5.4 Adres: Bevingen-Centrum

1.1.5.5 Toponiem:

1.1.5.6 Bounding box:

De xy-coördinaten (stelsel Lambert72):

Nr	X	Y
1	207048.72	165872.01
2	207146.54	165850.20
3	207098.5	165636.19
4	207026.69	165638.80

Afbeelding 1: Bounding box,
het bouwgebied in rood,
www.geopunt.be

1.1.6 Kadastrale gegevens en plan met afbakening

Het projectgebied ligt in de gemeente Sint-Truiden, gehucht Bevingen, afdeling 3 sectie 4 percelen 778h, 589e, 592c, 593e, 593k, 594c. Volgens de CadGis van het kadaster (http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/?local=nl_BE) hebben de percelen een oppervlakte van (afgerond op twee decimalen):

778h: 2253,22 m²

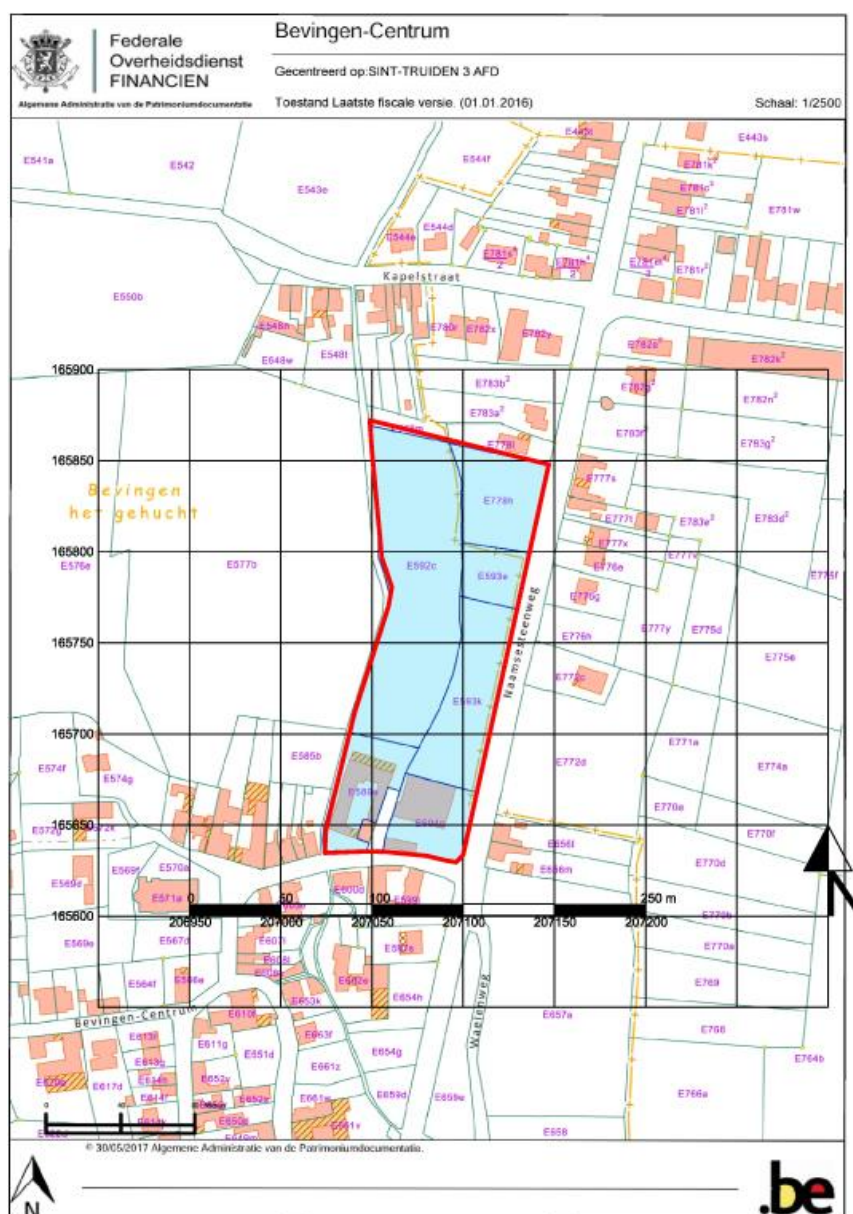
589e: 1870,52 m²

592c: 7474,97 m²

593e: 1029 m²

593k: 3136,62 m²

594c: 1742,87 m²

Afbeelding 2: de kadastrale kaart; in rood het projectgebied. www.cadgis.be

2. Aanleiding van het vooronderzoek

Randvoorwaarden

Dit onderzoek begint bij de aanleg van een project voor een woongeheel, verbouwing van een hoeve en 5 ééngezinswoningen.

Bij het aanvragen van een stedenbouwkundige vergunning of een verkavelingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een stedenbouwkundige aanvraag is afhankelijk van een aantal criteria: - De totale oppervlakte van de percelen - De oppervlakte van de geplande bodemingrepen - De ruimtelijke bestemming van het terrein - De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of de site volgens de CAI (Centraal Archeologische Inventaris Onroerend Erfgoed).

Vraagstelling

Het bureauonderzoek heeft tot doel het projectgebied archeologisch te evalueren op basis van bestaande bronnen en de impact van de geplande werken op eventueel aanwezig archeologisch erfgoed te bepalen. Dit houdt in dat er informatie wordt verzameld over de mogelijke aanwezigheid of afwezigheid van archeologisch erfgoed binnen het projectgebied. De kenmerken, de relatie met het omringend landschap, de bewaringstoestand en de waarde van eventueel aanwezig archeologisch erfgoed worden ingeschat. Ook de manier waarop de geplande bodemingrepen worden uitgevoerd, maakt deel uit van de evaluatie.

Het bureauonderzoek formuleert een antwoord op de volgende onderzoeksvragen:

- Zijn er archeologische of historische gegevens bekend over de site?
- Zijn er indicaties voor bodemverstoringen die het bodemarchief kunnen vernietigd of omwoeld hebben?
- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen (gehad) hebben op de gaafheid van het bodemarchief, c.q. archeologische sporen?
- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?

Beschrijving van de geplande werken

De huidige status van de percelen is gedeeltelijk bebouwd: langs de straat Bevingen-Centrum, aan de zuidelijke kant van het projectgebied, liggen de Hoeve De Oude Leeuwerik en andere panden, een ruïne met een gedeeltelijk dak en een grote luifel, voor opslag van apparaten. Tussen de hoeve en de andere gebouwen blijft een stukje van gekasseide weg die in het openbaar domein zal blijven.

De geplande werken voorzien een woongeheel, met drie verdiepingen, de verbouwing van de hoeve en 5 ééngezinswoningen (afbeelding 3).

Om te bouwen is het nodig een deel van de hoeve en de panden aan de rechterkant van de kasseiweg af te breken. Het projectgebied ligt onmiddellijk langs de Cicindriabeek en de bestaande grens van het overstromingsgebied moet veranderd worden: de nieuwe grens zal dichterbij de beek liggen en ter compensatie zullen ca. 330 m³ afgegraven worden.

Het projectgebied heeft een sterke helling richting beek en in de noordelijke zone, voor de 5 ééngezinswoningen, is een gedeeltelijke verhoging van de oppervlakte nodig, om deze plat te maken.

De interne verdeling van de hoeve omvat de inrichting van 4 woningen en de werken voorzien het slopen van de achterkant van het gebouw en het onderhoud van ingangsvoorzijde (afbeelding 4, detail in rood gekarteerd en afbeelding 5, terreinsnede 1).

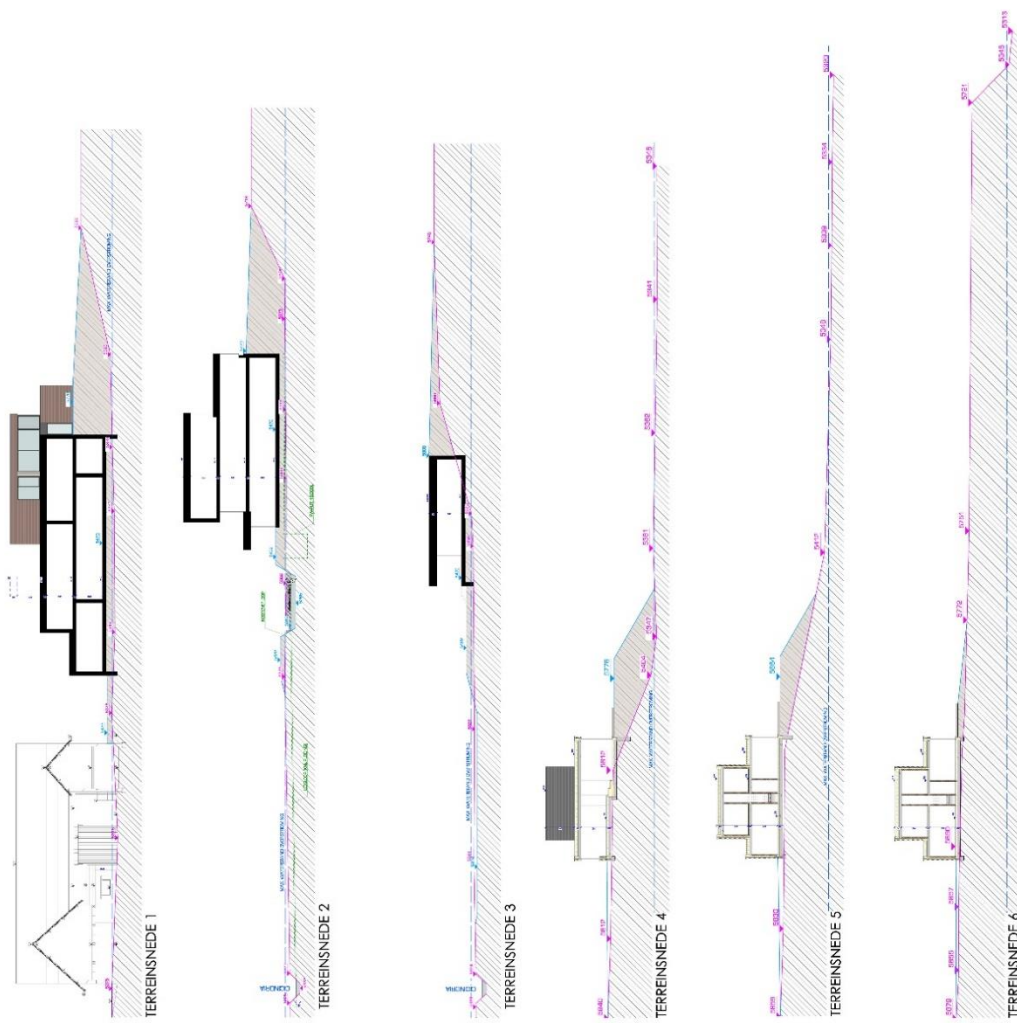
Het woongeheel, na het slopen van de ruïne, voorziet 3 verdiepingen, parkeerplaats op het niveau van het gelijkvloers. De fundamenteën zullen tot ca. 1 m diep onder het maaiveld liggen en er is een put voor de riolering, onmiddellijk ten westen van het gebouw, die ca. 2 m dieper zal zijn (afbeelding 5, terreinsnede 2).

De 5 ééngezinswoningen, in de noordelijke kant van het projectgebied, zullen door de fundamenteën (1 m diep onder het maaiveld) een gedeeltelijke ingreep in de bodem hebben: om de oppervlakte te egaliseren is een verhoging van het terrein nodig (afbeelding 5, terreinsneden 4, 5 en 6).

De woningen zullen twee verdiepingen hebben en een plaatfundering van ca. m 0,80, plus de riolering beneden (afbeelding 6).

Afbeelding 3: de inplanting, zoals aangereikt door de Grosemans-Heylen architecten.

OPDRACHTGEVER	
ONTWERPER	GROEFMAN & HUYLEN ONTWERP, ADVIES, BELEGGINGEN, VERBODEN VERBODEN
PROJECT	Woningbouw + Verbouwing buro in de omgeving van 3000 Tere Nieuw
PLAAT	Quartier 2 Terreinsnede
MAATSCHAP	100%
DATE	10/10/2017
UW_08	

Afbeelding 5: terreinsneden 1-6

3. Resultaten van het bureauonderzoek

In het bureauonderzoek werden alle nodige gegevens verzameld en besproken om te komen tot een gefundeerde uitspraak betreffende de archeologische verwachtingen in het betrokken projectgebied. Dit onderzoek heeft volgende IT-middelen gebruikt om het archeologisch potentieel van het gebied te kennen :

Site/object op <https://inventaris.onroenderfgoed.be>;

Het onroerend erfgoed op de kaart, op <https://geo.onroenderfgoed.be>;

Vorige vooronderzoeken, op <https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/>;

Onderzoek met alle historische kaarten, op <https://geopunt.be> en op www.cartesius.be.

- Zijn er archeologische of historische gegevens bekend over de site?

Er zijn over de site – het projectgebied – géén archeologische gegevens bekend. Uit de historische kaarten is af te leiden dat het gebied vanaf de 18de eeuw zeker gedeeltelijk bebouwd gebleven is. In de zuidwestelijke portie van het projectgebied, langs de Bevingen centrum, ligt de hoeve de Oude Leeuwerik en in de zuidoostelijke portie zijn er verschillende gebouwen geweest.

- Zijn er indicaties dat er bodemverstoringen geweest zijn die het bodemarchief kunnen vernietigd of omwoeld hebben?

Ja, er zijn verschillende gebouwen in de zuidoostelijke portie, langs de straat Bevingen-Centrum geweest. Het slopen en het bouwen van deze panden kunnen wijzen op vernietiging of verstoring van het bodemarchief.

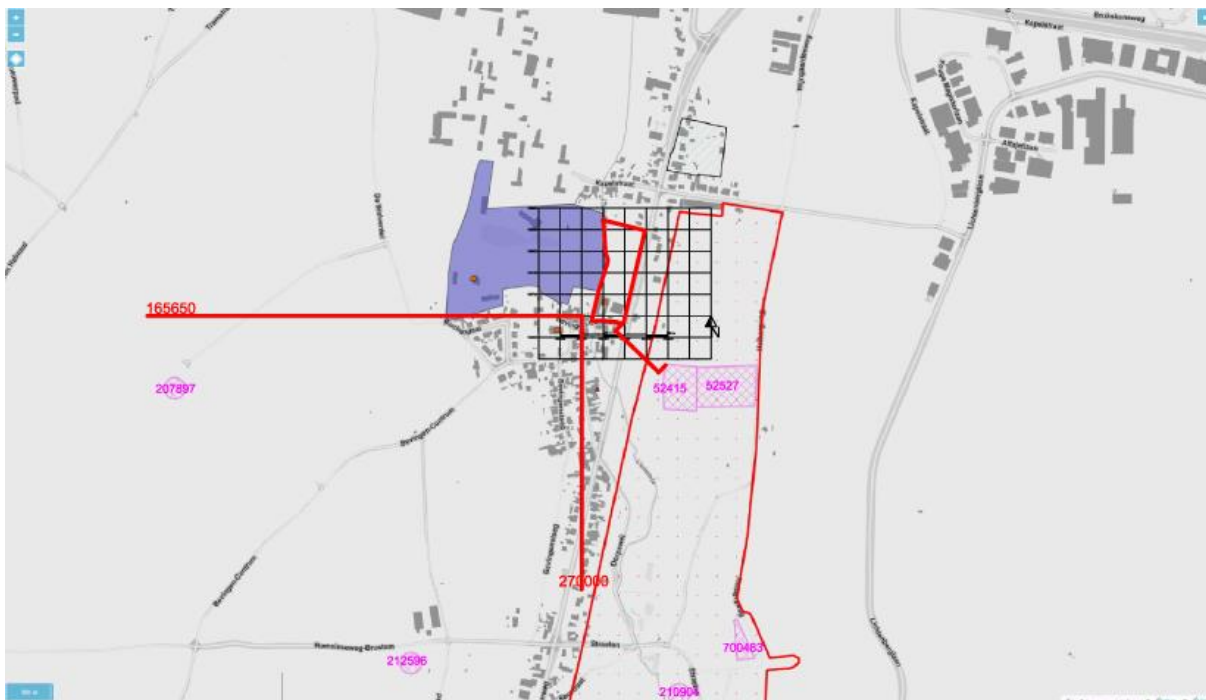
- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen (gehad) hebben op de gaafheid van het bodemarchief, c.q. archeologische sporen?

Ja, door de overstroming van de Cicindria kan het eventuele bodemarchief invloed worden

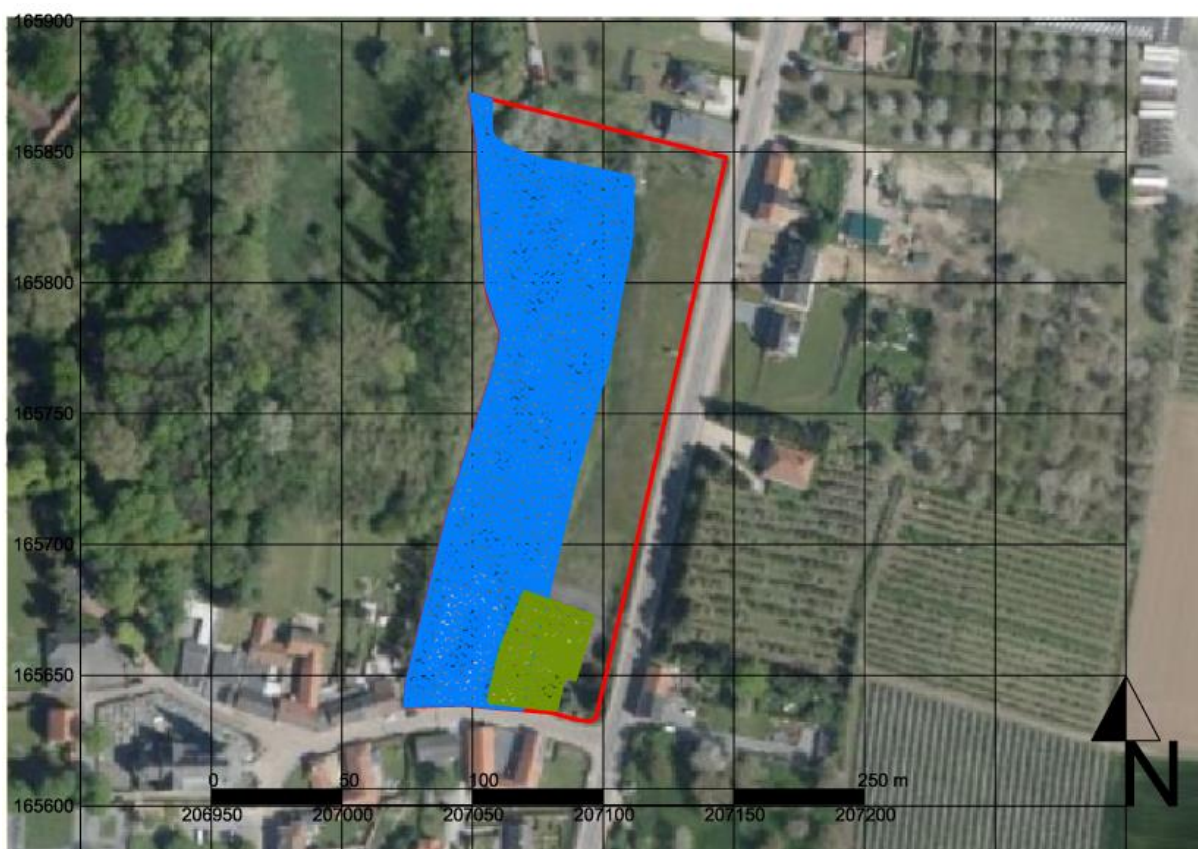
- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?

De impact van de geplande werken, die ca. 1 m maximaal diep onder het maaiveld zullen gebeuren, dus invasief voor een eventueel bodemarchief, zal inderdaad eerder beperkt zijn. De ingreep in de bodem ligt tussen de verstoorte zone (door de verschillende gebouwen aan de oostelijke kant van de gekasseide weg) en de nodige verhoging om te bouwen.

De funderingen/riolering voor constructies zullen verschillende ingreep in de bodem hebben. In de zuidoostelijke kant van het projectgebied zal de impact in een matig verstoord terrein zijn, en in de noordoostelijke kant zal het heel beperkt, door een nodige verhoging van het terrein, zijn. Bovendien zullen de geplande werken in een gebied gekenmerkt door overstromingen, erosie en hellingsgraad gebeuren.

Afbeelding 7 CAI-locaties, in rood het projectgebied, www.geo.onroerendergoed.be

Afbeelding 8: synthese van verstoorde zones (groen) en overstromingsgebied (lichtblauw) op de luchtfoto uit 2016, www.geopunt.be

Advies

Uit al deze argumenten, en op basis van een bijkomende kosten/batenanalyse van een archeologische prospectie hetzij enkel door proefsleuven, hetzij door proefsleuven voorafgegaan door een verkennend archeologisch booronderzoek, ten opzichte van de kans op enige vorm van kennisvermeerdering, die als zeer laag tot onbestaande wordt ingeschat, adviseren wij om het terrein vrij te geven van verder archeologisch onderzoek.

4. Vraagstelling en Onderzoekdoelen

a. Doelstellingen van het archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem

Gelet op het advies: niet van toepassing

b. Te beantwoorden onderzoeksvragen

Gelet op het advies: niet van toepassing

5. Onderzoeksstrategie en -methode

Gelet op het advies: niet van toepassing

6. Onderzoekstechnieken

Gelet op het advies: niet van toepassing

7. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Gelet op het advies: niet van toepassing

Dit onderzoek begint bij de aanleg van de verkaveling in de straat Bevingen-Centrum te Sint-Truiden. Doordat de zone reeds verstoord was (door de verschillende gebouwen aan de oostelijke kant van de gekasseide weg) en door een verhoging van het terrein, nodig om te bouwen en om het steile terrein vlak te maken, zullen de geplande werken, die ca. 1 m diep onder het maaiveld zullen zijn, inderdaad een heel beperkte impact hebben. De locatie van het projectgebied, langs de Cicindriabeek en in een matig natte leembodem onderworpen aan overstromingen, kan niet tot meer kennis van het originele landschap leiden.

Op basis van al deze argumenten wordt er geen verder onderzoek aanbevolen.

8. Bibliografie

HANECA, K., DEBRUYNE, S., VANHOUTTE, S., ERVYNCK, A., 2016, Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie, Onderzoeksrapport agentschap Onroerend Erfgoed 48, Brussel, agentschap Onroerend Erfgoed - Wetenschappelijke instelling van de Vlaamse Overheid, Beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed
Geraadpleegd via:

<https://www.onroenderfgoed.be/actueel/nieuws/onderzoeksrapport-archeologisch-vooronderzoek-proefsleuven-strategie/>

Geraadpleegd websites:

www.cartesius.be

www.dov.vlaanderen.be

www.gdiviewer.agiv.be

www.geo.onroenderfgoed.be

www.geopunt.be

www.inventaris.onroenderfgoed.be/

www.loket.onroenderfgoed.be

9. Lijst met afbeeldingen

Afbeelding 1: Bounding box, het bouwgebied in rood, www.geopunt.be

Afbeelding 2: de kadastrale kaart; in rood het projectgebied. www.cadgis.be

Afbeelding 3: de inplanting, zoals aangereikt door de Grosemans-Heylen architecten.

Afbeelding 4: het verkavelingsplan, detail, van de hoeve en het woongeheel, zoals aangereikt door de Grosemans-Heylen architecten. In de hoeve, in rood gekarteerd, zijn er de te slopen stukjes.

Afbeelding 5: terreinsneden 1-6

Afbeelding 6: fundering en achter- en voorgevel van de 5 woningen.

Afbeelding 7 CAI-locaties, in rood het projectgebied, www.geo.onroenderfgoed.be

Afbeelding 8: synthese van verstoorde zones (groen) en overstromingsgebied (lichtblauw) op de luchtfoto uit 2016, www.geopunt.be